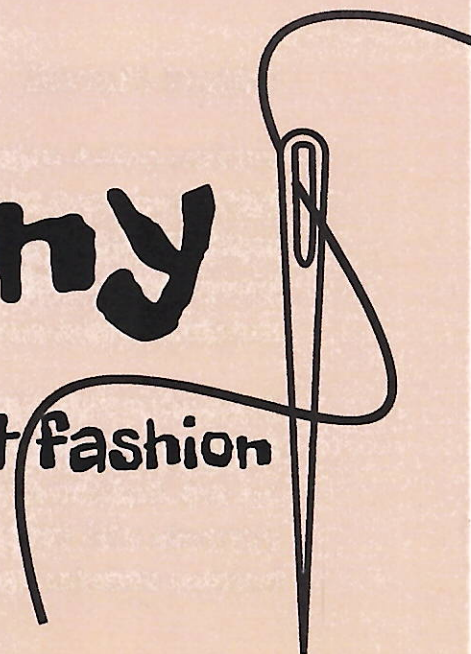

Hadroviny

aneb Jak nás ovlivňuje fast fashion

Reklamy a trendy
Cena vs. kvalita
Dětská práce
Bazárky
Sudoku

Vážení čtenáři,

v rukou právě držíte první vydání časopisu Hadroviny! Pokusíme se vám blíže představit téma Fast fashion. Levná móda nás obklopuje na každém kroku. Trička za pár desítek korun, nové kolekce každý týden a neustálé slevy lákají k rychlému nakupování. Za nízkou cenou se však často skrývají mnohá rizika a neveselý cyklus výroby.

Dnes vám tedy ukážeme, jaká je skutečná cena módy a co se skrývá pod nezvykle nízkými cenami. Zkrátka každý, kdo si otevře tento časopis si přijde na své. Každou chvíli, která byla věnována přípravě katalogu, jsme si opravdu užili. Dali jsme do toho srdce. Pohodlně se usadte a vychutnejte si každou stránku našeho katalogu.

Redakce časopisu Hadroviny

Obsah

3	Od šicích strojů k aplikacím
4	Módní trh – grafická analýza
5	Dětská práce v nitkách našeho oděvu, Daň za levnou módu
6	Cena vs. kvalita
7	Algoritmus vs. šatník
8	Bazárky
9	Sudoku
10	Shrnutí

OD ŠICÍCH STROJŮ K APLIKACÍM

Fascinující cesta levné módy

Dnes bereme jako samozřejmost, že si můžeme koupit tričko za cenu jednoho oběda. Nebylo tomu tak ale vždy. Cesta k dostupné módě je lemována technologickými revolucemi, společenskými změnami i kontroverzemi, které hýbou dnešním světem.

1. Průmyslová revoluce: Konec domácího šití

Před 19. stoletím byla móda buď extrémně drahá (šitá na míru mistry), nebo podomácku vyrobená. Zlom nastal s vynálezem šicího stroje a rozvojem textilních továren.

- **Konfekce:** Poprvé v historii se začalo vyrábět oblečení v "univerzálních" velikostech.
- **Obchodní domy:** V polovině 19. století vznikly chrámy konzumu jako Le Bon Marché v Paříži, které poprvé nabídly módu širším vrstvám obyvatelstva za pevné ceny

2. Druhá světová válka a zrod "Ready-to-Wear"

Válečný nedostatek a přidělový systém paradoxně levné módě pomohly. Lidé se museli spokojit s jednoduššími střihy a levnějšími materiály. Po válce se zrodil koncept prêt-à-porter (připraveno k nošení). Móda přestala být jen výsadou salonů Haute Couture a začala se masově vyrábět pro střední třídu.

3. Rebelie 60. a 70. let

Nastala éra butiků a levnějších, hravých materiálů.

- **Syntetika:** Polyester a nylon umožnily vyrábět odvážné vzory a tvary, které byly levné a snadno se udržovaly. Móda se stala nástrojem sebevyjádření, nikoliv jen ukazatelem statusu.

4. Nástup Fast Fashion (90. léta – současnost)

Skutečný zlom přišel s globalizací. Značky jako Zara, H&M nebo Forever 21 přepsaly pravidla hry.

- **Rychlost:** Zatímco dříve existovaly dvě sezóny (jaro/léto a podzim/zima), dnes se v obchodech objevuje nové zboží každý týden.
- **Outsourcing:** Výroba se přesunula do zemí s nižšími náklady, což srazilo ceny na historické minimum.

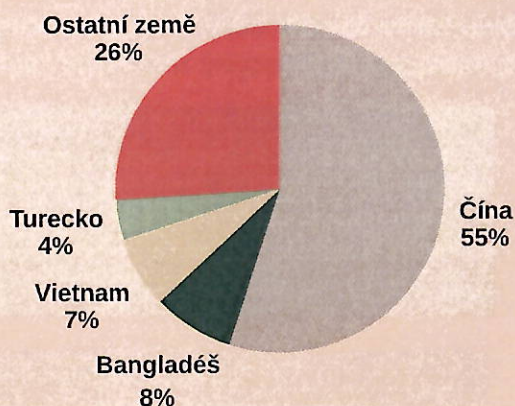
Budoucnost: Je levná móda udržitelná?

Dnes stojíme na křižovatce. Na jedné straně máme ultra-fast fashion giganty, na druhé straně sílí hnutí za udržitelnost a etiku. Levná móda nám sice dala svobodu experimentovat se stylem, ale zároveň nás nutí přemýšlet o skutečné ceně, kterou za ni planeta platí.

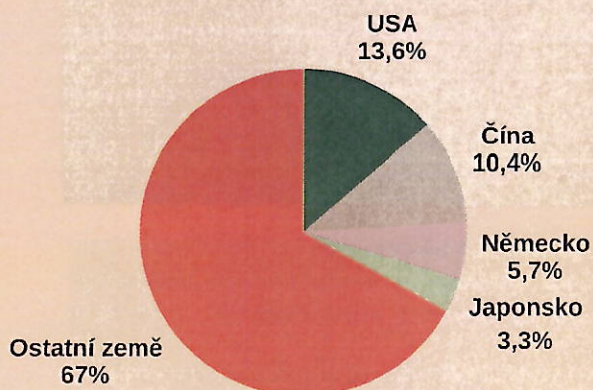
MÓDNÍ TRH

Při pohledu do skříně by se mohlo zdát, že svět módy ovládá jediný gigant. Jenže zatímco Čína si v grafech vývozu stále drží zlatou medaili, v zákulisí světových textilek se odehrává napínavé drama, a je jen otázkou času než módní trh dostane novou konkurenci.

Největší vývozcí oblečení 2025

Největší spotřebitelé oblečení 2025

Statistiky světového obchodu odhalují fascinující, ale i trochu mrazivý pohled do našich skříní. Zatímco grafy výroby letí strmě vzhůru, doba, po kterou jednotlivé kousky oblečení skutečně nosíme, se za posledních 15 let zkrátila téměř o polovinu. Výsledkem je fenomén, kterému odborníci říkají „textilní hřbitov“.

Věděli jste, že?

Termín „Fast Fashion“ poprvé použil deník New York Times v roce 1989, když popisoval otevření první prodejny Zara v New Yorku. Cílem značky tehdy bylo, aby cesta oblečení od návrhu na pult trvala pouhých 15 dní.

DAŇ ZA LEVNOU MÓDU

Drancování planety

Módní průmysl patří k největším znečišťovatelům planety, hned po ropném průmyslu. Za tričkem v ceně jednoho oběda stojí tisíce litrů spotřebované vody a toxické chemikálie, které nenávratně zamořují řeky v místech výroby.

Fenomén „fast fashion“ navíc produkuje obrovské množství odpadu – nekvalitní kusy oblečení končí po pár vypráních na skládkách nebo v horším případě v afrických pouštích, kde tvoří ekologickou katastrofu. Skutečnou cenu za naše plné šatníky tak neplatíme my v penězích, ale příroda svým zdravím.

Dětská práce v

nítkách našich oděvů

Nízká cena oděvů v našich obchodech je často vykoupena nelidskými podmínkami v rozvojových zemích. V textilních továrnách, kde se nedodržují bezpečnostní standardy, jsou do výrobního procesu často zapojovány i děti, které místo školní docházky tráví dlouhé hodiny v toxickém prostředí za mizivou mzdou. Vykořisťování nejzranitelnějších je skrytým pilířem rychlých trendů. Každý nákup je tak svým způsobem hlasováním o tom, zda nám levný trend stojí za ukradené dětství někoho na druhém konci světa.

CENA VS KVALITA

Proč nás levný nákup stojí víc, než si myslíme?

Známe to všichni. Procházíte se obchodákem a do očí vás udeří ta cedule: Tričko za 120 Kč. V hlavě se spustí rychlá matematika – to je méně než jedno menu v mekáči! Hodíte ho do košíku s pocitem vítězství. Jenže, je to skutečně výhra?

V dnešním světě fast fashion jsme si zvykli, že oblečení je „spotřební zboží“. Ale u módy platí jedno kruté pravidlo: **Pokud za produkt neplatíte férovou cenu vy, platí ji někdo jiný – nebo planeta.**

Past levných materiálů

Proč je to tričko tak levné? Odpověď hledejte na visáčce.

- **Polyester a nylon:** Jsou to vlastně plasty. Výroba je levná, ale kůže v nich nedýchá.
- **Krátká vlákna:** Aby se ušetřilo, používá se bavlna nejnižší kvality s krátkými vlákny. Výsledek? Po druhém vyprání se tričko vytáhá do stran, švy se přetočí a vy máte místo stylového kousku hadr na podlahu.

Matematika „Cost per Wear“

Skutečná cena oblečení se neměří cenovkou v obchodě, ale tím, kolikrát si věc vezmete na sebe. Tomu se říká **Cena za jedno nošení (CPW)**:

- **Fast fashion tričko:** Stojí 150 Kč, po 3 vypráních ztratí tvar a vy ho vyhodíte. **CPW = 50 Kč.**
- **Kvalitní tričko:** Stojí 600 Kč, ale díky pevné bavlně a dobrému střihu ho nosíte 3 roky (cca 60krát). **CPW = 10 Kč.**

Který nákup byl nakonec dražší? Ten „levný“ nás ve výsledku stojí mnohem víc peněz i nervů.

SHRNUTÍ

Vysoká cena automaticky neznamená luxusní kvalitu, ale podezřele nízká cena je téměř vždy zárukou nekvality. Příště, až budete stát u pokladny, zkuste se zamyslet: Chci věc, která mi vydrží roky, nebo jen radost, která vyprchá při prvním praní?

Kvalita není luxus, je to zdravý rozum.

ALGORITMUS VS. ŠATNÍK

Kdo skutečně diktuje váš styl?

Všimli jste si někdy, jak snadno se z „jen se podívám“ stane plný nákupní košík? Reklama v digitálním světě už dávno není jen o billboardech. Je to promyšlený mix algoritmů, influencerů a bleskových slev, který nám sugeruje, že bez dalšího trička za stovku už nejsme „in“. Pojďme se podívat na to, jak tento kolotoč funguje a jak z něj vystoupit s čistým svědomím i lepším stylem.

Jak algoritmy ovlivňují naše nákupní rozhodování?

Algoritmy sociálních médií a internetových obchodů jsou navrženy tak, aby nám zobrazovaly obsah, který nás nejspíše zaujme a motivuje k nákupu. Shromažďují data o našich předchozích nákupních zvyklostech, zájmech a dokonce i náladě, a tyto informace používají k personalizaci reklam a doporučení produktů. To může vést k tomu, že se nám neustále zobrazují reklamy na oblečení, které se nám líbí, a které si pravděpodobně koupíme.

Vliv influencerů na naše nákupní chování?

Influenceri jsou lidé s velkým sledováním na sociálních médiích, kteří mají vliv na nákupní chování svých sledujících. Často spolupracují se značkami a propagují jejich produkty. To může vést k tomu, že se cítíme nuceni koupit si oblečení, které nosí naši oblíbení influenceri, abychom se cítili „in“.

Jak bleskové slevy a časově omezené nabídky ovlivňují naše nákupní rozhodování?

Bleskové slevy a časově omezené nabídky jsou dalším způsobem, jak nás značky motivují k nákupu. Vyvolávají v nás pocit naléhavosti a strachu, že přijdeme o skvělou nabídku. To může vést k tomu, že nakupujeme impulsivně, bez ohledu na to, zda daný kus oblečení skutečně potřebujeme nebo se nám líbí.

BAZÁRKY

Ulovte si styl, který dává smysl

Zapomeňte na nudnou a nekvalitní módu z řetězců. Bazárky, sekáče a swapy jsou místa, kde se nákupy mění v opravdové dobrodružství. Je to o radosti z úlovku, který nikdo jiný nemá, a o skvělém pocitu, že děláte něco dobrého pro sebe i pro planetu.

Proč vyrazit na „lov“ z druhé ruky?

- **Luxusní materiály za hubičku.** V bazárku běžně narazíte na vlnu, len nebo hedvábí za cenu jednoho kafe. Kvalita, která v běžných obchodech stojí tisíce, je tu na dosah ruky.
- **Šetrnost k pokožce.** Věci z druhé ruky jsou už mnohokrát vyprané. To je skvělá zpráva – jsou měkounké a zbavené agresivních barviv či chemikálií, které se u úplně nového oblečení z balíčků často vyskytují.
- **Eko-hrdina v každém kousku.** Každý svetr, kterému dáte druhou šanci, šetří tisíce litrů vody. Je to ta nejzábavnější forma recyklace, která vás navíc skvěle oblékne.

SUDOKU

5	3			7				
6			1	9	5			
	9	8					6	
8				6				3
4			8		3			1
7				2				6
	6					2	8	
			4	1	9			5
				8			7	9

		4				2	8	5
		7				4		6
			3				1	
9	4		5					2
5							9	4
	2		9		3			7
	3		2	1	5	6		
2		5		8	6		7	3
		6						1

ZÁVĚR

Móda s příběhem, nebo jen hadr na jedno použití?

Prolistovali jsme společně historii od prvních šicích strojů až po bleskové algoritmy v našich mobilech. Viděli jsme, že za tričkem v ceně jednoho oběda se často skrývá drancování přírody, dětská práce a toxické chemikálie, které ničí řeky na druhém konci světa. Fascinující, ale i mrazivá čísla z grafů nám ukázala, že zatímco vyrábíme víc než kdy dříve, naše oblečení nosíme o polovinu kratší dobu než naši rodiče.

Co si z Hetrovin odnést?

Problematika fast fashion není černobílá, ale jako spotřebitelé máme v rukou obrovskou moc. Každý náš nákup je vlastně malým hlasováním o tom, v jakém světě chceme žít.

Vyzrajte na algoritmy

Příště, až vás reklama na sociálních sítích bude přesvědčovat, že bez nového kousku nebudete „in“, vzpomeňte si na naše tipy, jak poznat kvalitu na první dotek.

Budte eko-hrdiny

Bazárky a sekáče nejsou jen o úspoře peněz, ale o hledání unikátního stylu a záchraně tisíců litrů vody, které by padly na výrobu nových věcí.

Kvalita vítězí nad kvantitou

Naučili jsme se, že levné materiály jako polyester nás ve výsledku stojí víc peněz i nervů. Jednoduchá matematika „Cost per Wear“ jasně ukazuje, že poctivý kousek, který vydrží roky, je tou nejlepší investicí.

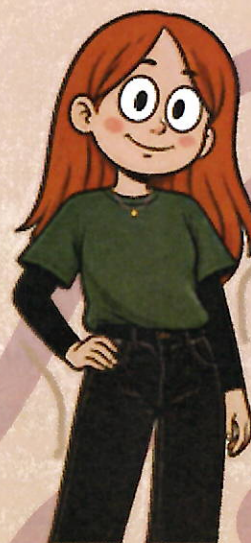
Hetroviny vznikly proto, abychom do módy vrátili srdce a zdravý rozum. Doufáme, že až příště otevřete svou skříň, nebudete vidět jen hromadu látky, ale příběhy a hodnoty, které za nimi stojí.

Děkujeme, že s námi měníte svět módy k lepšímu!

Ahoj! Mé jméno je Jakub Kopřiva a v Hadvovinách mám na starosti psaní článků a textů. Snažím se o to, aby byl text čtivý a čtenář zaujal. Zde je potřeba dobrá slovní zásoba a představitivost, takže jsem rád, když si můžu odpočinout u sportu a s kámoši.

Zdravím, mé jméno je Agáta Janáková a v tomto časopisu mám na starosti grafiku. Takže dlouhé rozhodování o barevné paletě, všechny obrázky a rámečky jdou za mnou. Ve volném čase si od grafiky ráda odpočinu v přírodě, u sportu, nebo s kámoši.

Čus, jmenuju se Matěj Gabko a v tomto časopisu jsem dělal různé průzkumy. Následně jsem data analyzoval a vytvářel grafy a křížovky. Grafy jsou totiž to, co ve mně vzbudí pozornost, tak jsem na nich strávil opravdu hodně času. Svůj volný čas trávím sportováním nebo ho trávím se svými kamarády.

ZDROJE

- gemini.google.com
- chatgpt.com
- casopisczechindustry.cz
- nazemi.cz
- poznatsvet.cz
- oblecenisvycarsko.cz
- wikimedia.org
- en.wikipedia.org
- Grafika a fotky programu Canva
- Naše fotky

NAŠE ŠKOLA

Celá naše skupina chodí do třídy sexta na Gymnáziu, Střední odborné škole a Vyšší odborné škole v Ledči nad Sázavou. Výuka na naší škole byla zahájena 9. září 1946, takže letos oslavíme 80 let výuky. V této budově dřív býval hotel. V minulosti na našem gymnáziu studovali například europoslanec Tomáš Zdechovský, fotbalista David Kalivoda nebo režisér Miroslav Krobot.

